

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практична стилістика

Галузь знань	06 Журналістика
Шифр та назва спеціальності	061 Журналістика
Назва освітньо-професійної програми	Реклама та зв'язки з громадськістю
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Факультет	Бізнесу та соціальних комунікацій
Кафедра	Міжнародних відносин, суспільних комунікацій та ІТ-права
Статус навчальної дисципліни	ОК 13 Практична стилістика ОП «Реклама та зв'язки з громадськістю»
Форма навчання	Денна

Викладач

Коляда-Березовська Тетяна Федорівна
kobertanya@gmail.com

Доцент кафедри
міжнародних відносин,
суспільних комунікацій та ІТ-права,
к. філол. н., доцент

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни	Навчальна дисципліна «Практична стилістика» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Реклама та зв'язки з громадськістю» підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 061 Журналістика галузі знань 06 «Журналістика». Навчальний курс зорієнтований на систематизацію знань та формування необхідних мовленнєвих умінь і навичок здобувачів, що опановують професію журналіста, прагнуть стати фахівцем у сфері реклами та зв'язків з громадськістю. Предметом вивчення є стилістична диференціація мови, характеристика її
------------------------	--

	<p>функціональних стилів. Прикладний характер дисципліни визначає практичне вдосконалення писемного й усного мовлення, необхідність вибору мовцем найдоцільніших форм спілкування в різних суспільних сферах на основі мовних норм. Значення курсу зумовлено його завданнями: сформувати навички конструювання стилістично довершених текстів; розвинути у майбутніх журналістів, фахівців сфери реклами та зв'язків з громадськістю комунікативні компетенції, потрібні у професійному спілкуванні; сприяти піднесенню культури фахового мовлення. Курс лекцій з даної дисципліни покликаний в стислій формі подати основні поняття у призмі онтологічної природи мови, розширити межі використання сучасної української літературної мови, в усіх її функціональних різновидах; сприяти оволодінню стилістикою української мови як цілісною системою щодо її практичного функціонування в ЗМІ; виробити в майбутніх журналістів вміння визначати й оцінювати жанрово-стильові особливості різних текстів; сформувати у здобувачів вміння та навички доречно й правильно використовувати стилістичні можливості, засоби виразності мови в її функціональних різновидах; виробити у майбутніх фахівців вміння визначати й оцінювати жанрово-стильові особливості різних текстів.</p>
Мета дисципліни	<p>Навчальна дисципліна скерована на формування у майбутніх фахівців інформаційної сфери поглибленого знання із сучасної української мови, її практичного функціонування в ЗМІ, уявлення про «Практичну стилістику» як системний курс, що покликаний сформувати потребу володіти засадничими нормами комунікативного аспекту мови, яка є основним засобом реалізації власної індивідуальності; вивчити особливості використання функціональних різновидів української мови у суспільстві, в різних мовленнєвих ситуаціях; засвоїти стилістичні засоби сучасної української мови на різних рівнях мовної системи: фонетичному, лексичному, граматичному; виробити уміння та навички аналізувати та створювати стилістично довершені тексти відповідно до мети, призначення й умов спілкування у контексті майбутнього фаху; виробити у здобувачів-журналістів чуття естетики та потреби вдосконалення писемного та усного мовлення; прищепити здобувачам потяг до постійного мовного самовдосконалення, до підвищення загальнокультурного рівня.</p>
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	<p>ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК02. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою. СК2. Здатність формувати інформаційний контент.</p>
Результати навчання	<p>ПР01. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції ПР11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою. ПР14. Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.</p>
Обсяг дисципліни	<p>Загальний обсяг дисципліни: 5 кредитів ЄКТС (150 годин). Для денної форми навчання: лекції – 30 годин, практичні заняття – 16 години, самостійна робота – 104 годин.</p>

Форма підсумкового контролю	Екзамен
Терміни викладання дисципліни	Дисципліна викладається у 1-му семестрі

Програма дисципліни

Тема 1.	<i>Стилістична система української мови. Соціальна значущість мовної культури журналіста.</i> Цілі та завдання «Практичної стилістики» як однієї з базових дисциплін. Мовний стиль. Функціональний стиль. Стилістична диференціація лексики. Роль ЗМІ в поширенні норм української літературної мови.
Тема 2.	<i>Загальна характеристика наукового стилю мовлення.</i> Стилістика як лінгвістична наука. Етапи становлення стилістики української мови як окремої мовознавчої дисципліни Науковий стиль та його підстили.
Тема 3.	<i>Науковий текст як форма реалізації мовленнєво-професійної діяльності</i> Елементи і компоненти тексту. Типи наукових текстів. Основні ознаки тексту.
Тема 4.	<i>Поняття функціонально-стильової єдності в журналістських текстах.</i> Характеристика тексту-опису. Характерні риси тексту-доказу. Засоби побудови тексту-міркування. Логіка тексту.
Тема 5.	<i>Специфічні ознаки наукового мовлення.</i> Формулювання та характеристика наукових понять. Особливості словотворення і перекладу термінів. Засоби вираження класифікації, порівняння і місця розміщення. Логічна побудова тексту, його конструкції Лексико-граматичні засоби зв'язку речень у науковому тексті
Тема 6.	<i>Публіцистичний стиль. Інформативно-впливова та соціально-оцінна функції публіцистичного стилю.</i> Основні функції. Властивості публіцистичного стилю. Жанрове розмаїття публіцистичного стилю. Сполучуваність слів
Тема 7.	<i>Стилістична диференціація словникового складу української мови в журналістських текстах.</i> Стилістична диференціація лексики. Експресивні стилі. Стилістичні методи дослідження. Специфічні риси мови публіцистичного стилю. Словники та їх використання в редакційній практиці.
Тема 8.	<i>Стилістичне використання багатозначності слова.</i> Різновиди переносного вживання слова. Метафоричні (нестандартні) висловлення у публіцистичних, художніх та ін. текстах Стилістичні функції омонімів. Міжмовна омонімія.
Тема 9.	<i>Стилістичне використання паронімів, синонімів, антонімів.</i> Каламбур як стилістичний прийом. Лексика пасивна та активна, стилістичне використання цих одиниць.
Тема 10.	<i>Стилістичне використання фразеологізмів у практиці ЗМІ.</i> Майстерність журналіста у використанні фразеологічних засобів. Стилістично обмежена лексика. Стилістичне вживання іншомовної лексики.

Тема 11.	<i>Редакційна практика граматичних засобів стилістики. Стилiстичне використання засобiв словотвору</i> Способи словотвору. Стилiстичнi можливостi суфiксального словотвору. Стилiстичнi можливостi префiксiв. Основоскладання та його стилiстичнi можливостi. Словоскладання як стилiстичний засiб
Тема 12.	<i>Морфологiчнi засоби стилiстики</i> Морфологiчнi засоби нехудожнiх стилiв. Морфологiчнi синонiми. Функцiональнi прояви частин мови у дiловому, науковому, публiцистичному (iнформацiйнi жанри) стилях.
Тема 13.	<i>Стилiстичнi можливостi синтаксису.</i> Порядок слiв у реченнi. Стилiстика розповiдних, питальних i спонукальних речень. Стилiстика односкладних речень. Ускладненi простi речення i їх стилiстична функцiя. Стилiстика неповних речень, елiптичних i приєднувальних неповних речень, iз вставними i вставленими одиницями, iз звертанням.
Тема 14.	<i>Стилiстичнi функцiї тропiв i фiгур як засобу посилення емоцiйно-експресивних можливостей викладу.</i> Епiтет як стилiстичний засiб: загальна характеристика. Епiтетнi предикативнi конструкцiї, епiтети-неологiзми. Порiвняння як стилiстичний засiб. Перiод як риторична фiгура.
Тема 15.	<i>Культура мови i стилiстика.</i> Стилiстичнi засоби культури гумору в журналістській творчості. Лiнгвостилістичний аналіз медійного продукту.

Список рекомендованих джерел

Рекомендована література:

1. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови / Н. Д. Бабич. – Львів: Світ, 2003.- 432с.
2. Дацишин Х.П. Метафора в сучасному українському політичному дискурсі: За матеріалами преси 1995-2002 р.р.: Довідник. - Львів: ПАЮ, 2004. - 260 с.
2. Єрмоленко С.Я., Бибик С П., Тодор О.Г. Українська мова: Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів. - К.: Либідь, 2001. - 224 с.
3. Капелюшний А.О. Стилiстика й редагування: Практичний словник-довiдник журналіста. - Львів: ПАЮ, 2002. - 576 с.
4. Кузнецова О.Д. Засоби й форми сатири та гумору в українській пресі: Навч. посiбник. - Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2003. - 250 с.,
5. Мацько Л. І. Стилiстика української мови: пiдручник / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько ; за ред. Л. І. Мацько. Київ : Вища школа, 2003. 462 с.
6. Шульжук Н.В. Стилiстика сучасної української мови / Н.В. Шульжук . – Рівне – Острого: Вид-во НУ “Острозька академія”, 2012. – 304 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

7. Електронна бібліотека пiдручникiв. URL : <http://pidruchniki.com.ua/>
8. Нацiональна бiблiотека України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.
9. Нацiональна парламентська бiблiотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nplu.kiev.ua>.
10. Коляда, Т.Ф., Морозюк І.Є. (2005) Основи літературного редагування: Конспект лекцій URL: https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=ItaY1FNWNqcC&oi=fnd&pg=PA2&ots=8Xlx6eFxmC&sig=KtodmyC7e5uVPUIOyVgf75-iV-&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false

Загальна схема оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються таким чином:
		для іспиту	для заліку		
90-100	A	Відмінно	зараховано	Нарахування балів	<p><i>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою і становить: за поточну успішність (участь у практичних заняттях, виконання практичних завдань та контрольних робіт) – до 60 балів, за результати екзамену – до 40 балів.</i></p>
82-89	B	Добре			
74-81	C				
64-73	D	Задовільно			
60-63	E				
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання		
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		

Політика опанування дисципліни

Відвідування: Здобувачі вищої освіти відвідують лекційних занять, що проводяться в межах дисципліни. Присутність на практичних заняттях та контрольних заходах (екзамен/залік) є обов'язковою. При проведенні занять в онлайн-режимі, присутність здобувача враховується у разі відкритого вікна.

Дотримання принципів академічної доброчесності: Підготовка усіх завдань, письмових робіт і т. ін., що виконуються в межах дисципліни, здійснюється здобувачем вищої освіти самостійно, на засадах академічної доброчесності.

Умови зарахування пропущених занять: письмові відповіді на запитання, якими завершується пропущена здобувачем лекційна Тема (відповідно до «Конспекту лекцій»).

Навчально-методичні матеріали дисципліни розміщені на платформі Moodle